

JÓ HÍR

A PÉCSI EGYHÁZMEGYE LAPJA

Visszatekintő

4-8. oldal

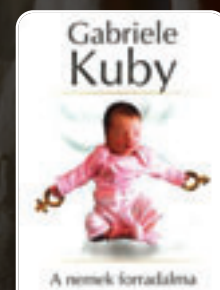
Tekintetem...

12. oldal

Könyvajánló

18. oldal

A gyermek koradalmá

„Ne olyan eledelért fáradozzatok, amely megromlik,
hanem olyanért, amely megmarad az örök életre.”

(Jn 6,22-29)

TARTALOM:

Kvanduk Frigyes

„Békességet hagyok rátok.
Az én békémet adom nektek...
Ne csüggedjete!” (Jn 14, 27)

3

Visszatekintő

4-9

Haider Márta

„Örömben ujjong a világ”

9-10

Gulner János

Az Égi Édesanya Mária és a
földi édesanyák

11

Bognár Attila

Tekintetem a hegyek
fölé emelem

12

Kéri Marietta

Tanúságtétel ma

13

Gulner János

Egy évezred egyházi zenéje

14-15

Schmidt Pál

Bukás

16

Takács Gábor

Régi nóta, híros nóta:
munkát, kenyeret!

17

Sipos Edit

Katekétáknak

Bezámoló, ajánló, meghívó

18

Közlemények

19-20

Alapító: A pécsi megyéspüspök
Felelős szerkesztő: Fazekas Orsolya
Szerkesztőbizottság:
Bognár Attila, Garadnay Balázs,
Gesztesy András, Kajtár Edvárd,
Kajtárné Tiborcz Mária,
Kvanduk Frigyes, Takács Gábor
Szerkesztőség:
7621 Pécs, Szent István tér 23.
E-mail: sajtoiroda@ordinariat.hu
Fotó: Fazekas Orsolya, B. Bezdán Katalin
Layout: Komáromi Csaba
Felelős kiadó: Fény Kft.
7624 Pécs, Káptalan utca 6.
Nyomda:
MacMaestro Kft., Pécs

„BÉKESSÉGET HAGYOK RÁTOK. AZ ÉN BÉKÉMET ADOM NEKTEK... NE CSÜGGEDJETEK!” (Jn 14, 27)

Kvanduk Frigyes

A béke minden bizonnal szívünk legmélyebb vágyai közé tartozik. Minél mélyebb azonban egy valódi emberi igény, annál nehezebb megismerni, pontosítani annak természetét. Hogy fel tudjuk mérni a béke valódi tartalmát, ahhoz éreznünk kell annak a termőtalajnak az ízét, amely benne van az Ószövetségben. Még inkább hangsúlyos a béke a Föltámadott ismételt köszöntésében.

Az Ósz-ben a shalom (béke) olyan gazdag tartalmú, hogy szinte vissza sem lehet adni; mindenesetre „tökéletes, sértetlen” kifejezésekkel lehet fordítani. A béke jelenti azonban a zavartalan életet is, mind a szellemi, mind anyagi; egyéni vagy közösségi vonatkozásban. Az Ósz-i békének nem a háború az ellentéte, hanem az, ami az ember boldogságát gátolja. A bűn megzavarja a jó viszonyt Isten és a nép között, ám az idők végén a Messiás helyreállítja azt. Az Ósz-i shalom köszöntéssel az Isten küldöttei is élnek. Ez a forma különös kegyelemre utal: Isten könyörületesen fordul ahhoz, akinek a köszöntés szól.

Az Úsz-ben a béke a messiási idők jellemzője „Békességet hagyok rátok. Az én békémet adom nektek.” (Jn 14, 27) Pál különösen hangsúlyozza, hogy Isten az Atya, Krisztus vére árán békét szerzett: „A békesség Istene, aki Jézust, a mi Urunkat... az örök szövetség vére által feltámasztotta a halálból” (Zsid 13, 20). A békesség Istene így új és örök szövetséget kötött az emberekkel. A Krisztussal való közösségben az „Isten békéje, amely minden értelmet meghalad, megőrzi szíveteket és értelmeteket...” (Fil 4, 7).

Ez a béke az Isten ajándéka, ezt az ember bizakodó imádság révén nyeri el, de egyben fáradoznia kell, hogy a földön

helyreálljon az Isten szándéka szerinti igazságosság. Ez a béke - igazságosság a végső idők állapotát vetíti elő.

A bibliai felfogás szerint az ember nem egyszerűen önmagától birtokolja a békét, az igazságosságot és az életet. Az élet állandóan veszélyben forog, a szabadságot semmibe veszik, az igazságot lábbal tiporják. Annyira elvesztettük magunkat, hogy saját erejéből nem tudja kihúzni magát az ember a mocsárból. Ez minden döntésében meghatározza az embert, és átlátni sem tudja ezeket a sötét erőket, nemhogy legyőzni. Ezek teszik szétszabdalttá, tragikussá életünket.

Ebből a helyzetből tűnik elő, hogy szükség van egy új, sehonnan le nem vezethető kezdetre – ezt egyedül Isten, az Élet ura adhatja meg. Az Isten Országá az az Új, ami végképp nem megcsinálható, amit egyedül Ő tud megadni. Itt egyértelműen kiemelkedik Istennek Úr mivolta, ami meghozza az üdvösséget azáltal, hogy megszabadít a gonoszról, a rossz, teremtés ellenes erőitől. Ez Jézus küldetésének – az Isten Országá meghirdetésének alapmotívuma.

A húsvéti hír ebbe az üzenetbe tartozik: Isten szeretetének örömhírébe. Jézus feltámasztása visszavonhatatlanul – az egész anyagi lét mélységében – érvényre juttatja a szeretet jó hírét. Itt arról van szó, hogy vagy elfogadjuk az életet, vagy elvetjük; vagy bízzunk a feltámadott Úrban, „Békesség nektek!” – vagy semmibe vesszük és járjuk sehova vezető utunkat. Isten királyi uralma teljesedett be a Feltámadottban, aki az egész emberi életünk mélységét átforgalmazta; ha bízzunk Benne, szeretetében, akkor élni fogunk. Aki Őt választja, a Feltámadott békéjét, az az Életet választja. •

Foci és sport 24 órán át

Április 17-18-án iskolánk harmadik alkalommal rendezte meg a Református Gimnázium sportcsarnokában a „24 órás labdarúgás” nevű sportmaratont. Bár a labdarúgás játszotta a főszerepet, azért más sportágakban – asztalitenisz, kosárlabdázás, sorversenyek, labdajátékok – is megmérkőzhettek egymással a tanulók.

Kutas József igazgató úr nyitotta meg a rendezvényt péntek este hat órákor. Ezután a Pécsi Vízmű-PVSK - Fűszért válogatott vízilabdázóival beszélgetett Szakács Miklós iskolánk öregdiákja, majd Katus Tamás tanítványai vezettek közös

Az éjszakai bajnokságot a 10. g. osztály csapata nyerte. Az első helyért járó díjat reggel ¼ 6 -kor vehette át a győztes csapat, majd közvetlenül utánuk a szülők focizhattak egy órát a csarnokban.

Szombaton délelőtt a focimérkőzések mellett játékos váltóversenyen mérhették össze tudásukat a mohácsi Boldog Gizella Kat. Iskola, az Abaligeti Kat. Ált. Iskola és a Szent Mór Iskolaközpont. Nagy lelkesedéssel vettek részt a gyermekek a Tűzharc labdajátékban

bemelegítést a megjelent szép számú gyerekseregnek. Ezt követte a különböző korosztályokból válogatott lányok és fiúk futball-bemutatója. A nyitó mérkőzést a Szent Mór Iskolaközpont tanár-diák vegyes csapata játszotta az EKF iroda csapatával, majd a Református Gimnázium csapataival mérkőztek a Szent Móros diákok. Mindkét meccset nagy gólkülönbséggel nyertük meg.

Az este folyamán a lány foci csapatok mérkőztek meg egymással.

a kosárlabdázásban és az asztalitenisz mérkőzéseken. Délután a szülők a diákok és a tanárok is megmérkőztek egymással.

Az esti értékeléskor a jutalmak kiosztásában Sors Tamás pécsi paraolimpikon úszó segédkezett. Minden sportoló, aki jó helyen végzett a versenyben ajándékot kapott, de az eredménytől függetlenül minden résztvevő emléklappal távozhatott a rendezvényről.

Simon Zoltán TESTNEVELŐ TANÁR,
SZENT MÓR ISKOLAKÖZPONT

A Pécsi Egyházmegye millenniumi évében ünnepi szentmise keretében emlékeztek meg az egyházmegye elhunyt püspökeiről. A Bazilika altemplomában megtartott szentmise főcelebránsa Bíró László tábori püspök volt. •

A Hétpróbás Hegyhátkerülők

avagy „Mit tehetünk lakókörnyezetünk értékeiért?”

A sásdi általános iskola aulájában február 14-én volt az a diákkonferencia, amely a „Hétpróbás Hegyhátkerülők” cím elnyeréséért indított nemes versengés második fordulója volt a Sásdi Római Katolikus Plébánia szervezésében. A ti-

kolattal történő ellátása, valamint a templom kitakarítása, és a templomleltár elkészítése valósult meg nagy jókedvben. Sásdon a régi temetőnél ároktisztítás és kerítés-festés, a középiskola körül szemétygyűjtés volt a feladat, de a középis-

zenegy, négy-hat fős, főként felső tagozatos és középiskolás diákokból álló csapat rengeteget dolgozott. Fotókat készítettek településük jelentősebb természeti és épített örökségéről, és bemutatták azt a helyet vagy épületet, amit szebbé, rendezettebbé kívántak tenni.

A kivitelezésre március 28-án került sor. Noha rendkívüli iskolai tanítási nap volt, az iskolák vezetői belátva a feladat szépségét és fontosságát, minden résztvevő diákot elengedtek programunkra, melyre így aztán szép időben, teljes létszámban és sokak támogatása mellett került sor.

Felsőegerszeg és Varga határán a fiatalok és felnőtt segítők pihenőhelyet és szalonnázót alakítottak ki. Mindszentgodisán az egyik csapat a hósi emlékművet tisztította meg, a másik csapat a két településrész egy-egy játszótérét újíttotta meg. Oroszlón a templom környékén fa- és virágültetés, a templomajtók és ablakok festése, a szobrok/képek megtisztogatása és kihelyezése, a vizesedések leverése és lélegző va-

kola diákjai diáktársaiktól eredeti ötletekben és meggyőző erőben gazdag előadásokat hallhattak a „környezetszennyezés kontra környezetmegóvás” témakörben. A Faodu csapata az óvoda kertjében végzett önkéntes munkát. Tormáson a turista utat tisztította meg két csapat diák, Szágyon pedig a teljes templombelsőre kiterjedő vizes falfelületet verte le és hordta el a sok felnőttet is megmozgató fiatalokból álló csapat. Vázsnokon egész különleges feladatot találtak ki maguknak a középiskolás fiatalok: a régi vázsnoki tűzoltókocsit támasztották fel roncsaiból.

A csapatok fényképekkel, zenével színesített 5-10 perces élménybeszámolóit jelentették a hetedik próbatételt április 18-án, melyet az eredményhirdetés követett: a szakavatott zsűri tagjai dicsérettel halmozták el a diákcsoportokat. A Hétpróbás Hegyhátkerülő címet és kupát végül a szágyi csapat nyerte el, de értékes jutalmat kapott minden csapat szponzorainknak köszönhetően. •

Egyházmegyei hittanversenyek

Apaksi Balogh Antal Általános Iskolában tartották az egyházi iskolák felső tagozatos növendékeinek versenyét április 23-án. A megmérettetésen 11 csapat indult. Az egyházmegye múltjára épülő feladatsor egyik eleme a lakóhelyükön álló templom makettjének elkészítése és bemutatása volt.

A HÁROMFORDULÓS VERSENY EREDMÉNYEI:

1. Ciszterci Rend Pécsi Nagy Lajos Gimnáziuma (Pécs)
2. Balogh Antal Katolikus Általános Iskola (Paks)
3. Szent Imre Katolikus Általános Iskola (Siklós)
4. Szent Mór Katolikus Általános Iskola (Tolna)
5. PPHF Szent Mária Magdolna Gyak. Ált. Isk. (Abaliget)
6. Szent Mór Iskolaközpont 1. csapat (Pécs)
7. Boldog Gizella Katolikus Általános Iskola (Mohács)
8. Szent Mór Iskolaközpont 2. csapat (Pécs)
9. Árpádházi Szent Margit Ált. Iskola (Pécs)
10. Szent József Kat. Ált. Iskola (Szekszárd)

Az önkormányzati iskolák hittanosainak versenye április 25-én Pécsen, a Szent Mór Iskolaközpontban:
Az 1-2. osztályosoknak rajzot kellett készíteniük: *A templom ahová járok* címmel. Ebben a kategóriában:

I. helyezett: Donáczi Márkó (Szent Ferenc Plébánia, Pécs), Papp Elizabet Gréta (Máriagyűd)

II. helyezett: Fagyas Valentina (Sásd), Grúber Mátyás (Szekszárd)

III. helyezett: Szabó Kata (Szent Ferenc Plébánia, Pécs), Katzenberger Izabell (Véménd)

KÜLÖNDÍJASOK:

Pilisi Réka (Tolna), Nagy Etelka Szent Ágoston (Pécs), Varga Veronika (Szekszárd), Tóth Dániel (Dombóvár)

A felsőbb osztályosok a pécsi egyházmegye ezer évének történelméből mérték össze tudásukat.

EREDMÉNYEK:

3. osztály:

1. Reisz Petra (Siklós)
2. Riczu Dániel (Siklós)
3. Józsa Alex (Siklós)

4. osztály:

1. Izsák Eszter (Kozármisleny)
2. Faludi Réka (Pécs, Székesegyház), Fodor Írisz (Dombóvár), Aszmann Roland (Véménd), Szabolcs Viktória (Szekszárd)
3. Makkos Kata (Szent Ferenc, Pécs), Lukács Diána (Székesegyház, Pécs), Klimpf Eszter (Szent Ferenc, Pécs), Samai Pál (Véménd), Plehel Nóra (Tamási)

5-6. osztály:

1. Borbély Emese (Dombóvár)
2. Kiss Norbert (Szekszárd)
3. Nagy Lilla (Siklós)

7-8. osztály:

1. Sziva Szabina (Szigetvár)
2. Full Szilvia Pius (Pécs), Krizsics Zorán (Kozármisleny)
3. Rachler Petra (Siklós)

Regionális Hittanversenyt lezáró fesztivál

Pécs, 2009. április 18.

Versenyt szerveztünk, melynek célja az volt, hogy a gyermekek megismerjék és elmélyítsék Szent Pál és Szent Mór életét. Idén hetedik éve rendeztük meg hittanversenyünket, melyet novemberben a pécsi egyházmegyén túl a kaposvári és a kalocsa-kecskeméti egyházmegyéknek is meghirdettük.

A felhívás katolikus iskolák alsó tagozatos gyerekeinek szólt. A résztvevők a paksi, dombóvári, pécsi (*Szent Mór Iskolaközpont*), siklósi, abaligeti, mohácsi, tabi és kiskunfélegyházi iskolákból voltak.

Nagyon jó érzés volt, hogy találkoztunk több olyan gyerekkel, aki már évek óta eljön hozzánk. A meghirdetett verseny levelezős volt. Két fordulóban kellett a feladatlapokat kitölteni, egy-egy forduló között másfél hónap időt biztosítottunk. Mivel alsó tagozatosok dolgoztak, ezért az életkori sajátosságaiknak megfelelő munkát kellett végezniük. Játékos feladatokon keresztül dolgozták fel Szent Pál életének fontosabb állomásait, és egy-egy feladatban rákérdeztünk Szent Mór életére is. A verseny lezárásaként fesztivált rendeztünk, ahol szintén játékos vetélkedő formájában mérhették össze tudásukat a diákok. Mindegyik feladatot nagyon élvezték, és ügyes munkákat alkottak. A teremben végzett feladatok után volt, amelyik csapat elment a Bazilikába, és megnézte a freskókon lévő páli ábrázolásokat, és a Székesegyház Szent Mór kápolniját.

I. helyezett: Boldog Gizella Általános Iskola (*Mohács*)

II. helyezett: Balogh Antal Általános Iskola (*Paks*)

III. helyezett: Szent Orsolya Rendi Általános Iskola (*Dombóvár*)

Lónárdt Edit

A Mária Rádió felvételt készített a Szent Ferenc Plébánia hittanosaival, akik a Deák Ferenc Gyakorló Iskola 3. osztályába járnak. A megszólított tanulók: Bagi Marcell, Balatoni Fanni, Csorbai Virág, Hernádi Zsófi, Horváth Dalma, Oláh Florina, Páhoki Tamás, Szabó Marcell, Szanyi Dorottya, Szemes Máté, Wolosz András. A gyerekek a rádió mikrofonjai előtt adták elő a gyermek kereszttutát. Felkészítő tanáruk: Dr. Kóhalmi Lászlóné és Horváth Bernadett.

Művészetek napi hangversenyre hívták a szülőket a Szent Mór Iskolaközpont diákjai és tanárai. Az ünnepen bemutatkozott az iskola minden művészeti ága, felléptek kórusok, zenekarok, egyéni művészpallanták, és vetítésen keresztül bepillantást nyerhettünk a kézműves szakágakba is. A Ciszterci Rend Nagy Lajos gimnáziumának díszterme megtelt az érdeklődő szülőkkel, barátokkal.

Szíria nagykövete és turisztikai szakemberei jártak a Pécsi Püspökségen. Mayer Mihály megyéspüspöknél tettek látogatást, majd ezt követően a Dómmúzeumban ismertették szülőhelyük sajátosságait, a turisták számára is látogatható kincseit.

A Pécsi és Gyulafehérvári egyházmegye középkori történelméről tanácskoztak az április 21-i egyháztörténeti konferencia előadói a Püspöki Palotában. Az előadók között négy gyulafehérvári történész is szerepelt, akik a szintén ezeréves fennállását ünneplő egyházmegyéjük történelmébe engedtek bepillantást.

A magyar vers ünnepe

Mikor a tavaszi szél versenyt kergetőzik a pillangókkal, szirmot bont a fehér és lila orgona, és bólogatnak a labdarózsák, akkor már hagyományként érkezik el minden évben, a Don Bosco Napközi, és a Kallódó Gyermekéért Alapítvány Dankó Ilonáról elnevezett szavalóversenye. Idén sem volt ez másként.

Kora reggel megkezdődött házuk táján a készülődés, hogy jó házigazdaként tudjunk gondoskodni vendégeinkről, a közel kétszáz gyermekről és kísérőikről. Délelőtt 10 órakor a Püspök atya megnyitójával kezdetét vette a verseny. A gyermekek 3 korosztályban, 4 helyszínen szaval-

ták el a kötelező verseket. (Weöres Sándor: *Ha nap süt a rétre*, Weöres Sándor: *Őszi séta*, Radnóti Miklós: *Sem emlék, sem varázslat*) Míg a zsűri döntést hozott a továbbjutókról, addig kis vendégeinknek megmutathattuk a Szent István teret, a Séta teret, és a Székesegyházban meghallgathattak egy előadást.

Délután 14 órakor hatvan résztvevővel kezdetét vette a döntő. Ekkor a gyermekek a szabadon választott versekkel örvendeztették meg a zsűrit, és egymást! Ünneppé téve ezt a délutánt mindenki számára.

A vers ünnepévé, a magyar vers ünnepévé. Öröm volt látni és érezni szeretik a gyermekek a verset, és jól érzik magukat együtt a

vers szeretők! Csendes, és nyugodt helyé varázsolódott a zajos belváros ott körülöttünk! Szeretnénk köszönetet mondani mindenkinek aki részt vett a program meg-

szervezésében, lebonyolításában. A kísérőknek, és felkészítőknél! Gratulálunk minden résztvevőnek!

I. korcsoport: 1. TOPODI FRUZZINA, 2. JÁSZAI ADÉL AMBRUS REBEKA, 3. BREZOVICS ÉVA ANNA

II. korcsoport: 1. PÉTERFIA ENIKŐ, 2. SCHUMAHER NÓRA,

3. TÓTH ESZTER,
SZANYÓ VERONIKA,
PRUCSI RICHARD

III. korcsoport:

1. SZABÓ ZOLTÁN,
2. HIDEG FRIDERIKA

Különdíjat kaptak:

SZELÉNYI DÓRA,
SZABÓ BIANKA,
KESERŰ PÉTER, SIKABONYI KITTI, MREMI LIZA

Tavasz, sőt szavaló verseny is lesz jövőre is! Mindenkit nagy szeretettel várunk! Köszönetet mondunk a Jóistennek ezért gyönyörű napért! •

Schrothné Fáy Tímea

„Örömben ujjong a világ”

Beszélgetés Mayer Mihály püspök atyával húsvét örömről

Haider Márta

Húsvét ünnepét nagyon sokféle módon szokták megközelíteni. A tavasz ünnepe. A halált jelképező tél vereséget szenved a tavasz megújulása által. Minden kihajt, kirügyezik, virágba borul. A tavasz jelképei: a tojásból kikelő kiscsibe, az odújából előjövő üregi nyúl az állatvilág megújulását is jelzi. Nekünk, keresztényeknek a húsvét a legnagyobb ünnep, az élet győzelme a halál felett.

Igen, nemcsak a természet, hanem az ember is megújul. A természettel együtt új lehetőségeket lát, tapasztal. Életének szellemi és lelki dimenzióiban is új lehetőségeket fedez fel. Ha visszanezünk a történelemre, és az események mögé látunk, azoknak nemcsak a sorozatát kell egymástól függetlenül figyelni, hanem mozgatórugóikat, az összefüggéseket is meg kell találnunk, amelyek túlmutatnak az emberen.

A keresztény ember a történelem kiindulását, a világ teremtését Istentől eredezteti. Már az első pillanattól kezdve Isten irányítása érvényesül. Bár az ember próbál keresztbe tenni

Istennek, Ő mégis egyenesen ír a görbe vonalon is. Az ember nem tudta Istent kiszorítani a történelemből! Ennek a nagy győzelmét ünnepeljük húsvétkor. Krisztusban győzött az Isten. Krisztus feltámadása az istenszerető ember győzelme is.

A XXI. század embere mintha nem érzékelné ezt a győzelmet? Miért?

Egyszerű megfogalmazásban azt kell mondanom, mert ahová tekintünk, az a múlt. Az elmúlt vereségek, bukások, csalódások. Jelenünk pedig ezeknek a negatív élményeknek a szorongása. A jövőbe nem nézünk, vagy csak ábrándozunk a jövőről! Meg kellene tanulnunk a jövőt reménységben élni. A remény a nem látott dolgokról való bizonyosság. A kommunizmus 40 éve még ebben a bizonyosságban telt el. Nem fogadtuk el a kommunizmus azon állítását, hogy a vallás kihalt, a templomokat idő kérdése és becsukhatjuk, a vallás csak babona, a hit az csak önbecsapás, a marxista tudomány a csúcs.

A ma világ önámító ideológiája a liberalizmus. Gyökere a francia felvilágosodás. Az Istentől elszakadt észnek mindenek fölé való emelése. A vallást ledöntötték és az ész istennőjé-

nek a színésznőjét emeltek az oltárra, és nemcsak jelképesen! A szabadság, testvériség, egyenlőség hármasszava az Istentől magát szabaddá tett ember önámítása. Korunk embere azt hiszi, hogy a számszerű, a minőség nélküli, vagy a manipulált többségi szavazat egyenlő az erkölcsi jóval. Megegyezhetünk abban mi az igazság, mi a törvény, mi az erkölcs? Amint a kommunizmusban a közmegegyezés, a közvélemény a párt vezérkarának előírása volt, úgy a mostani parlamentben is egyesek csak magánvélemények gyűjteményét kívánják erkölcsi, hitbeli, jogi igazságokká deklarálni. Kötelező, mert megszavazták! – halljuk. Kötelező, mert erkölcsös, mert alapértékeket, alapigazságokat tartalmaz. A parlament által megengedett abortusz nem lesz jogilag büntetve, de erkölcsileg bűn, mégpedig halálos bűn volt és marad, bármennyien szavaznak is másként.

A Krisztushoz tartozás sohasem volt divat kérdése, sohasem volt magánvélemény kérdése. Soha sem egy állam és kormánya kívánalma, még ha voltak is kisszámú kiszolgálók. „Jézus Krisztus ugyanaz tegnap, ma és mindörökké!”

Jézus először Mária Magdolnának jelenik meg. Péter és János apostolok csak később érnek a sírhoz. Jézus feltámadásának története mire tanít bennünket?

Jézus Mária Magdolnának jelenik meg először, aki nem ismeri fel, azt gondolja, a kertész az. Jézus megszólítja, és erre felismeri Jézust. Rabboni (Mesterem) - kiáltja. A megszólítás elfogadást is jelent. A felelet pedig odaadást!

János és Péter apostolok szaladtak a sírhoz, nem hagyatkoztak az asszonyok kijelentéseire. A bizalmatlanságuk, hitelenségük azt bizonyítja, hogy nem voltak hiszékenyek! János előbb ért oda, de Péter lépett be először. Ez a jelenet nagyon sokszor eszembe jutott papi életemben. Mindig sokat mondott ez a jelenet. Általános érvényű igazsága is van.

János a fiatalabb, futásban, technikában, kompjuterben a mai fiatalság is előnyben van. Gyorsabban forog az eszük. Döntéseikben azonban késlekedők. Nem mernek kockáztatni. A hivatásukat is egyre később döntenek el. Már nem az általános iskolában, nem is a gimnáziumban, hanem az egyetemen dől el a hivatás. A házasság előtt sem mernek döntenie. Még együttélés esetében is várnak!

Péter lassabban szalad, de van élet-tapasztalata. A kritikus helyzetben azonnal dönt. Igaz, hogy később ér oda, lassúbb, de döntésképes. Tudja, mit kell tennie.

A kötelék, a leplek a történelmi múlt. A Krisztus minden történelmi sza-

kaszban felöltözik, gúzsba kötődik, de e ruhákat nem eldobjuk, hanem öszszehajítjuk, mint ereklyéket, mert figyelmeztetnek bennünket minden kor emberi öltözékére, hogy a valódi Krisztus lényege annál tündöklőbb legyen, azé a Krisztusé, akit keresztre feszítettek, de feltámadt. Erről tettek tanúságot az apostolok.

Jézus az apostoloknak mondta: Ti ennek tanúi vagytok! Mi is tanúi vagyunk, mégpedig a mai világban, 2009-ben. Hiteles tanúk vagyunk-e?

A húsvét ünnepe tudatosítani kívánja: mitől is vagyok keresztény. Jézus műve: az Isten, vagy ahogy Szent Máté írja a zsidók miatt, a mennyek országa. Ezért nem földi, hatalmi, fegyverrel kivívott ország, hanem Isten uralma, Isten „szelleme” a világban. E szellemi befolyást, uralmat gátló tényezők akadályozzák. Az emberi őstapasztalás jelzi, hogy a szép eszmék az emberi erők miatt tulajdonképpen mind zsákutcába kerülnek. A Biblia e tapasztalatot konkrétan nevezi meg: az ördög, a gonosz befolyása, hatalma miatt.

A harc már elkezdődött a mennyben Szent Mihály arkangyal és Lucifer között, e harc az emberiség történelmében is folytatódik. Madách Az ember tragédiája című művében leírja, hogy a nemes eszme miként fordul visszajára. E küzdelemben mindig újonnan kell elindulni, de nemcsak emberi erővel. Le kell vetnünk a bilincseket, át

kell kelnünk a rabszolgaság házából a szabadságba.

Krisztus tanúi leszünk, ha a hamis eszmevilágból ki tudunk szabadulni, és új fényben, új értékrendben és értékskálával tudunk továbbmenni. Ha észrevesszük az Istentől függetlenített emberi értelmezés zsákutcáját. Ha meglátjuk, hogy a gonosztól sugallt a szabadság, egyenlőség és testvériség Isten nélküli megvalósítása csak tetszetős elvek, amelyek visszaélésre alkalmasak. Életünk Isten nélküli értelmezése, a gonosz szándékának megvalósulása!

A feltámadása által hozza meg Jézus az élet igazi győzelmét. E győzelem a történelemben sokszor vereségnek tűnik. Jézus feltámadásával felnyitja, felrobbantja a zárt világot. Az élet nemcsak a halálig tart. Ezt jelképezik azok a szimbólumok, amelyek sokaknál már csak érthetetlen külső jelek: a nyúl, a tojás. A szimbólum tartalmát elnyomja a külső csomagolás, díszes papír, a csokoládé, a táplálkozás öröme. Mindennek semmi köze a szimbólum tartalmához.

Isten megszabadít minket a szolgaság házából, a szolgaság állapotából. Átvezet a halálból az életbe. Minden embernek el kell döntenie, hogy Istennel vándorol-e vagy a húsos fazekakat siratja. A kereszténység 2000 éves története során minden generációnak válaszolnia kellett erre a kérdésre?! Mégsem kell mindig mindent előlről kezdenünk, mert az őseink tapasztalataira építünk.

Számunkra Krisztus az új Nap! A templomokat is építők az új Nap felkelése szerint tájolták. A fényt kifelé el lehet zárni, de eltemetni nem lehet! A legkisebb résen is újra megjelenik, áttör. A végső szó nem a halálé. A feltámadás új valóságot hoz az életbe. Azoknak az életébe, akik a keresztiségben meghaltak és Jézussal új életre támadtak. Minden kedves Olvasónak az életébe ezt a húsvéti fényt kívánom, a feltámadás öröme újítsa meg életünket, hogy tanúságtévő keresztények legyünk, Krisztus apostolai a mai világ kihívásai között. •

Az Égi Édesanya Mária és a földi édesanyák

Gulner János

Május van, a Szűzanya hónapja. Zarándokok serege indul el a búcsújáró helyeken kérő, hálaadó imák sokasága száll a hűség, a tisztaság, a szeretet Anyjához, a Szentlélek hűséges mátkájához. Ősi Mária-énekek zengnek a zarándokok ajkán és köszöntik a Szép Szeretet Anyját.

Főiskolás koromban láttam a budapesti, még a régi Nemzeti Színházban Ibsen: Peer Gynt című drámáját. A nézőtérén döbbenetes volt a csend az előadás alatt. Kerekes Károly O. Ciszt atya, aki ugyancsak látta a drámát, a következőképpen elmélkedik róla: egy szilajvérű parasztleány, félig duhaj, félig zseni, tőle nem várt tiszta szerelemre lobban egy szűzies gyermeklány, Solveig iránt, akit csak egy éve béráltak. Egy csipetnyi, ártatlan leányka is szerelmet érez s kristálytiszta lángban ég a szíve. Peer lelkét őrlő riadalom szállja meg: félti ezt a lehelletnyi tiszta mécslángot, pedig fél tenyere mindenestül eltakarhatná. De félti önmagát! Elmenekül önmaga elől! Futva bejárja évtizedek útján az egész történelmi időt és teret. Solveig pedig otthon várja Peert. Várja hűségesen. Akkor is, amikor már mindenki halottnak véli a duhaj fickót és Solveig aranyhaja ezüstté fehéredik. Naponként eléneklik a hűség dalát. Pünkösdkor pedig az Isten-szeretet ünnepeinek lángnyelvektől piros alkonyán, kiáll a tengerpartra, hangja túlzúg a habok hangos moraján, szívének szemén kiragyogó tüze áttör az alkony szemérmes pírján, s a láthatár szélén új tüzet gyújt a lenyugvó napkorongba. S a nap nem nyugszik le, míg Solveig el nem éneklie a hűség dalát:

*Kész, íme minden Pünkösöd estére,
Kedves Fiam – régóta távol –
Megjössz-e végre?*

*Ha nehéz a málhád, ne siess miattam,
Én várni foglak, amint fogadtam.*

Ha az ember ezt látja, hallja, s felocsúdik, önkéntelenül is megkérdezi: egyáltalán van, volt, lehetséges a földön ilyen tiszta mátkahűség? Van ilyen asszony? Igen van, s ez Mária, május Királynője, a Hűséges Szűzanya! Solveig: a tisztulni vágyó ember költői álma, Mária: a megtisztulás lehetőségeinek evangéliumbeli valósága. Amikor a történelem kátyús buktatóin hazabotorkált a már régen halottnak hitt Peer Gynt, a kapuban várja fehér hajával glóriásan Solveig. Az egykor szilaj Peer földig hajtja barázdás homlokát és zokogva megkérdezi: „Mondd, hol voltam én, hol éltem én, vagy egyáltalán éltem-e? S tovább dalolja a hűség isteni mátkadalát. Solveig patyolat kezébe veszi a csontos bús fejet, s csak ennyit mond: „Igen, éltél... hitemben, reményemben, szeretetemben...” S tovább dalolja a hűség isteni mátkadalát. Solveig a tisztulni vágyó emberköltő álma. Mária: a tisztulás lehetőségének egyetlen evangéliumi valósága. Ha majd mi is megtérünk vándoréletünk buktatós vándorútjáról, egy új élet kapujában meg fogjuk látni, éltünk-e egyáltalán. A Szűz Mária veszi kezébe, a mi kemény, csontos fejünket is: igen éltél, itt hűséges hitemben, reményemben, hűséges szeretetemben...

*Mária, Isten temploma,
Mezőnek ékes lilioma,
Anyánk, ki Isten anyja vagy,
Kinek hatalma, régi, nagy,
Őrizd meg lelkünk liliomát,
Szívünkben Isten templomát,
Ó Szűzanya gondolj reánk!*

Néked ajánljuk a hónap legszebb alkonyát. Égi Édesanyánk, bennünket soha el ne hagyj! Május, a Szűzanya hónapjában köszöntjük a földi édesanyákat is. Ki tudná

megszámlálni a köszöntő verseket, táviratok és virágok millióit. Mindegyik csak ennyit akar mondani, üzeni: szeretlek, köszönök mindent. Igen, mert a legáldottabb kéz a földön, a kezed jó Anyám, ez a kéz áldotta, szentelte meg a napnak étkét, italát. Ez a kéz vállalt állandó munkát, simogatott, vigasztalt és szeretett. Ha éjsötétbe dőlt a föld, hányszor csordult a bánat könnye, amit szemünkről letörölt.

Ha megkondult az est harangja, kereszttetésre tanított, felmutatott a csillagokra, úgy magyarázta, ki van ott. A legáldottabb kéz a földön a te két kezed volt jó Anyám, mindenki áldotta közelemben, hát én hogyan áldanám? Tudom, megáldja Istenünk is az örök Jóság, Szeretet. Némán, nagy, forró áhítattal adok Érted hálát Istennek. Add ide csak egy pillanatra, hadd csókoljam meg kezedet.

Heine, a költőóriás írja e szép mondatokat: „Egyetlen lény van a világon, aki előtt kedvem volna térdre borulni, lelkem őrangyala, az Édesanyám. Ha van őrangyal a földön, ő az.

*S mert hosszú és meredek az út,
És sötét, bozotos erdőn vitt keresztül,
Ím dalt fakasztott ajkamon,
És lámpást adott kezembe az Úr!*

A Szűzanya, május Királynőjének kezében ég a lámpás. E lámpa fényénél vezet bennünket és minden földi édesanyát az úton, mely az ő szent Fiának országába vezet. •

Tekintetem a hegyek fölé emelem

Marie - Elisabeth nővér (1948-1999)

Bognár Attila

Sokszor elmélkedtem már arról, hogy miként lehetett, hogy egy más országból érkezett, tőlünk eltérő kultúrkörben nevelkedett, de küldetésében hozzánk szóló, értünk élő, miként asszimilálódik? Katolikus egyházunk nem provinciális. Minden egyes parányi közössége az egységes egész leképződése. A szolgálatban a nyelv, a tudás, a kultúra csupán eszköz. Amikor pedig látjuk a nagyvonalú buzgóságot, az értünk felajánlott életet, akkor magyarrá szeretjük. Így történt nagy szentjeinkkel, akiket magunkéknak érzünk és vallunk.

Elisabeth nővér életútja igen változatos. Csak néhány életrajzi adatot hadd említsek: 1948. május 23-án született Marokkóban, lengyel származású szülőktől. Általános iskoláit helyben, de már elszáldozó 1955-ben a franciaországi Montrésorban volt. 1962-ben Párizs, majd Luxemburg következik, középiskolai évek Marmoutierben, bölcsész évek Nancy-ban, ahol francia-angol szakon végez. Sacré-Coeur nővéreknél tanít, majd 1971-ben belép a kármelita rendbe a Metz melletti Plalleville-i kármelita kolostorba. Beöltözés, első fogadalom, majd 1979. december 8-án az ünnepélyes örökfogadalomra kerül sor. Közben a metzi egyetem Valláspedagógia szakon is kitűnő eredménnyel végez. Noviciátus vezetésével bízzák meg 1989-ben. Mérföldkő az életében, amikor 1992. október 15-én a metzi püspök Magyarországra küldi misszióba, hogy segítsen a pécsi Kármel újraindításában. Október 19-én már itt találjuk,

hogy lelkesedésével, mélységes hittel szolgáljon. 1992-1994 között újoncmesternő és liturgia felelős. 1994. június 28-án a váratlanul meghalt Terezita perjelno helyére Elisabeth nővért nevezik ki perjelnőnek, amit 1997-ben megújítottak. 1998-ban rákot diagnosztizáltak. 1999. április 18-án átlépett az Atyai Házba. Halálát követően öt évvel 2004. április 18-án Mayer Mihály püspök úr megáldja az új Kármelita kolostort Magyarországon, a tizedik évfordulón új oltárt áldott meg a főpásztor, aki a következőket mondta szentbeszédében: „Az Úristen útjai kifürkészhetetlenek. Sohasem tudjuk, hogy elindul egy lengyel család, hogyan kerül Marok-

dék nélkül a rend életre kelt. Körülnézünk: fiatalok... Elisabeth nővér mert a feszültségeken mosolyogni. Mert úgy élni, ahogyan egyetlen ember, akinek nincs hite, nem tudta volna elképzelni, miért olyan mosolygós, miért olyan szabad, mert ott volt mellette az, akihez igazodni tudott. Ez az igazodás segítette a nővéreket is, hogy ne rá, hanem arra nézzenek, akire ő is néz..”

A megemlékező szentmisét követően a jelenlévők a családtagokkal, nővérekkel együtt imádkoztak Elisabeth nővér sírjánál. Halála óta számos ima-meghallgatás történt, melynek precíz dokumentálását a nővérek örömmel

kóba, hogyan kerül Franciaországba, az unokaöcs hogyan kerül Angliába, hogyan marad a másik Európában... Milyen tragédiának látszott az, amikor Mária nővér egyik pillanatról a másikra meghalt és akkor mi lesz a kármelita nővérekkel? És akkor kellett jönnie egy új generációnak, hogy a kármelita karizma mai időnek megfelelően érvényesüljön. Akkor erősödtek meg. Isteni csoda lévén a generációs szaka-

végzik és fogadják. A csoda pedig elkezdődött. Elisabeth nővér szavai jutnak eszembe: „Krisztus üres írja arra tanít bennünket, hogy az élet erősebb a halálnál. Ebben az üres sírban a halál mindörökké elvesztette meghatározó jellegét. Azok, akik a sírjához közelednek, fölfedezik, hogy egyszer majd az ő sírjuk is üres lesz..” •

NEPOMUKI SZENT JÁNOS NAPOK MOHÁCSON

MÁJUS 15-17.

www.hotel-szentjanos.hu

Tanúságtétel ma

Taizéi előtalálkozó Pakson

A harmadik taizéi előtalálkozónak 2009. április 25-én - a dunaföldvári és szekszárdi találkozók után és ebben a tanévben Tolna megyében utoljára - Paks adott otthont. A helyszín a Balogh Antal Katolikus Általános Iskola és Gimnázium volt. Itt a helyi fiatalok fogadták az érkezőket. Regisztráció után az iskola étkezőjébe mentünk, ahol a már megszokott módon, ismét tapssal köszöntöttük a közel 10 településről érkezőket. Legtöbben Tolna megyeiek voltak jelen, de páran Baranyából is képviselték az egyházmegyét. A köszöntést követően Bodogán László gk. parókus tanítását és elmélkedését hallhattuk, amit kiscsoportos beszélgetések követték. A tanítás és az előtalálkozó mottója a tanúságtételről szólt (Lk 24,1-11 nyomán). Az elmélkedést követően kérdéseket kaptunk az adott igeszakaszra vonatkozóan, melyekre kiscsoportokban próbáltunk választ találni atyák és hitoktatók vezetésével. A kiscsoportokban sokakról kiderült az is, hogy már harmadszor vesznek részt ilyen előtalálkozón. Ebéd előtt visszaérvén az étkezőbe, minden csoport összefoglalta az addigi beszélgetést, majd virslis agapéval vendégelt meg minket. Az agapé énekpróba, majd a nap záróakkordjaként a Jézus Szíve templomban tartott közös ima követte.

A találkozó során felismertük, hogy nem csak Jézus sírja előtt volt kő, hanem a mi életünkben is vannak kövek, melyeket saját erőnkől nem tudunk, vagy nem akarunk elgördíteni magunk elől. Újból és újból tudatosult bennünk, hogy tanúságot tenni hitünkről, Krisztusról egyszerű lenne, és mégis olykor nagyon nehéz. Egymást megerősítve köszönhattünk el, azzal a reménnyel, hogy „a követ a sírtól elhengerítve találjuk majd”. Visszatértünk tehát, hogy elmondhassuk „mindezt a tizenegynek és a többieknek”.

Kéri Marietta

A következő 1000 év velünk kezdődik!

ha helyszín, akkor Máriagyűd
ha időpont, akkor 2009. július 2-5.
ha program, akkor kiengesztelődés, koncert,
előadás, történelmi akadálypálya, szentmise,
műhely, élő könyvtár...
ha téma, akkor teremtésvédelem, férfi és nő,
szegénység és gazdagság, értékek...
ha résztvevők, akkor TE, fiatalok, már régóta
fiatal felnőttek, mentősök, papok, jogászok,
lelkipásztori munkatársak, olimpiai bajnok,
szociális munkás, szerzetesek...

A KÖVETKEZŐ 1000 ÉV VELED KEZDŐDIK!

www.mit.lesz.info.hu

MIT

MÁRIAGYŰDI IFJÚSÁGI TALÁLKOZÓ

Közös imák Pécsen és környékén

Május 24. vasárnap 18 óra 30

EVANGÉLIKUS TEMPLOM
Mohács, Deák tér 4.

Május 28. csütörtök 18 óra

JÉZUS SZÍVE TEMPLOM
Pécs, Ifjúság útja 8.

www.taize.fr/hu

Egy évezred egyházi zenéje

Ivasivka Mátyás

„Ha ezek hallgatnak, a kövek fognak kiáltani...”

Szent Lukács evangéliumából idéztük e mondatot, mely joggal alkalmazható a zenetörténet ama korai korszakára, amely még nem rendelkezett a hiteles és pontos kottairás gyakorlatával, legfeljebb írásos utalások, de sokkal inkább a fennmaradt szobrok, domborművek segítségével ad ízelítőt a távoli múlt énekes vagy hangszeres muzsikájának világáról. Jóllehet alig-alig van adatunk arról, hogy az egykori Sopianae, majd Quinque Ecclesiensis régiójában miként, milyen formájában élt a muzsika bazilikánk kőtárában „kiáltanak a kövek”; a honfoglalás előtti és utáni évszázadokból egyre több zenei vonatkozású rekvizitum kerül elő – éppen a 20-21. századi régészek szorgalmas munkája gyümölcseként. Elsősorban húros hangszeren játszó egyének, csoportok tűnnek fel a pécsi kőfaragó műhelyekben készült legkorábbi alkotásokon.

A Szent István királyunk által 1009-ben alapított pécsi egyházmegyéjét hamarosan elérte a mediterránumból eredő gregorián ének, az olasz bencés szerzetes, zeneteoretikus és pedagógus, Arezzói Guidó vonalrendszeres kottairási reformja, zenetanítási metódus-rendszere. A tatárjárás előtti évtizedekből már ismerhetjük a pécsi káptalan éneklő és kántorkanonokjainak, karnagyainak névsorát. Legjelesebb zenetudósunk a Kodály-tanítvány Szabolcsi Bence kutatásai alapján tudjuk, hogy a magyar földön először Pécssett szólalt meg az orgona a középkor vége felé, valamikor Zsigmond országlása idején.

A domonkosok rendjének orosz-lánrésze volt a pécsi, de az egész magyarországi-zenei élet gazdagításában. Az itteni kolostorhoz csatlakozó iskolában a 13.század végén Simon testvér és Fráter Albin a fő-fő zenemesterek, de Pécssett kapta zenei képzését az a Sebestyén testvér, aki majd a budai

Nyulak-szigeti (*ma Margit-sziget*) apácakolostorban irányítja a zenetanítást, kóruséneklést. A Nagy Lajos királyunk által 1367-ben alapított első magyar egyetemen, Pécssett Joannes de Muris francia zeneteoretikus elméletével foglalkoznak a diákok.

A nemrég újrateremtett 26. pécsi püspök, Janus Pannonius rezidenciáján vélhetőleg I. Mátyás király udvarához mérhető színvonalas zenei élet is virágzott. (*Janus költészetének a zeneművészetre gyakorolt hatása, majd a 20. század második felétől fog megmutatkozni.*) A pécsi Egyetemi Könyvtár egyik legbecesebb kincse az 1499-ből származó, itteni megrendelésre Velencében készített ún. Pécsi Missale, mely középkori himnuszok, szekvenciák, antifónák gyönyörű kivitelezésű gyűjteménye. Értelemszerűen ezek gyakran megszólaltak a várostemplomainak szertartásain. A mohácsi csatavesztés előtti időkből ismerjük a Szent-Bertalan (*ma Belvárosi*) templom orgonista-kanonokjának, Stek Jánosnak a nevét, aki egyben az akkori pécsi orgonaépítésnek is avatott mestere volt.

A török vészorkorszakot megelőző utolsó előtti pécsi püspök, Szatmári György (1505-22), a későbbi esztergomi érsek itteni udvara nem csupán az irodalmi-, képzőművészeti-, hanem a magyar egyházzenei élet egyik fellelvára volt. Ma már csak romokban látható, a tettyei fennsíkon épült nyaralója, mely a várost 1543-ban kardcsapás nélkül elfoglaló törökök egyik vallási központja lesz közel másfél évszázadon keresztül, dervisek kolostora. És itt állunk meg egy pillanatra. Az iszlám világ szerzeteseiről van szó, akiket a magyar nép – meglehetősen hangos, már-már az önkívületig fokozódó énekes-szöveges rítusaik kapcsán – egyszerűen „üvöltő derviseknek” titulált. Egy török ormánytisztviselő jóvoltából hozzájutottam egy ilyen ceremónia hangfelvételéhez, mely Szaud-Arábiában készült az 1970-es években. Európai fülnek szinte félelmetes ez a hangzásvilág; monoton szavaló kórus,

hörgésre emlékeztető újra és újra ismétlődő ordítás sorozat kíséri a gyönyörű, erősen díszített vezér-énekosztinátóját. Kigondolható, hogy rémülten hallgatták mindezt péntekenként a Tettye-patak völgyébe a városból kiszorult „körösztén” magyarok az Esthajnal csillag fölragyogásakor.

A három részre szakított ország magyarjaiban jórészt a krónikás énekmondók tartották a lelket – élükön a Baranya megyei Tinódon (*ma Rózsafa a település neve*) kb. 1505-1510 között született Tinódi Lantos Sebestyénnel. Az élete vége felé nemesi rangot elnyert költő, zeneszerző, de elsősorban történész, jobbágy származású volt. Közép- és felsőfokú tanulmányait – egykori hittantanárom, cserkészparancsnokom, későbbi püspöki levéltáros, jó nevű középkor- és reneszánsz-kutató – Petrovich Ede szerint Pécssett végezhetette. Ránk maradt huszonhat különböző témájú énekéből kettő kifejezetten bibliai témájú, de históriás műveit is át-átszővi a mélyesges istenhit, a magyarságtudat, a keresztény életszemlélet ébrentartásának nemes szándéka.

Ha a pécsi egyházmegye – hasonlóan az ország mintegy kétharmad részéhez – majd’ másfél évszázadra kívül rekedt az európai zenei fejlődés áramköréből, a magyarnak megmaradt régiók, elsősorban Erdély, a Felvidék és a nyugati határsáv lépést tartottak a késő-reneszánsz, majd a kivirágzó barokk zenekultúra nemzetközi mozgásaival.

Pécssett 1686 októberében véget ért a török megszállás. Mivel a székesegyház még használhatatlan állapotban volt, a falakon kívüli Mindenszentek templomában tartották az ünnepélyes Te Deumot. 1687 novemberében a jezsuiták megnyitották gimnáziumukat (*a Ciszterci Rend Nagy Lajos Gimnáziuma*), ahol komoly figyelmet fordítottak a zenei nevelésre. 1712-ben új orgona megáldására került sor a Szent Bertalan (*ma Belvárosi*) templomban. Az orgonista-kántor Wittmann János

volt, a Németországból városunkba áttelepült kiváló muzsikusként, aki hamarosan a székesegyház zenei életének irányítója lett közel négy évtizeden keresztül.

A XVIII. Századi Pécs zenei életének krónikáját a Nagy Lajos Gimnáziumban érettségizett jeles ciszterci zenetudós, Bárdos Kornél Albert dolgozta fel az Akadémiai Kiadónál 1976-ban megjelent Pécs zenéje a 18. században című alapvető munkájában. A város zenei életének két fő-fő centruma a székesegyház és a jezsuiták gimnáziuma. A püspöki főtemplom karnagy-zeneszerzői (*regens chori*) között elsősorban német, illetve cseh földről származó, sokoldalúan képzett muzsikussal

találkozhatunk, akik örömeiket cserélték föl bécsi, prágai, pozsonyi állásukat a pécsivel. Ebben jelentős szerepet játszott az a tény, hogy a pécsi püspöki javadalmazás jelentős mértékben felülmúlta még a metropolisokét is. A cseh Franz Krommer (*eredeti nevén Frantisek Kamár*), Deppisch Bálint, Novotni Ferenc neve fémjelzi elsősorban e század pécsi zenei életét, mind egyházi, mind világi vonatkozásban.

1751-től 1777-ig Klimó György a pécsi püspök és főispán. A jobbágy származású főpap regnálása a város és az egyházmegye egyik kulturális aranykora. Tizenötezer kötetet gyarapította a püspöki könyvtár (*Klimó Könyvtár*), éremgyűjteményt alapított,

csillagvizsgálót létesített, 1774-ben - országos viszonylatban is – ő tette elsőként nyilvánossá könyvtárát (*ez a mai könyvtár alapja*), de ezeknél semmivel sem kisebb figyelmet fordított a zenei élet fejlesztésére; 1757-ben rendelkezést hozott, hogy a dóm zenészei között minél több legyen a jól képzett muzsikusként. Foglalkozott a főtemplom orgonájának, az építmény méretéhez illő hangszer építésének gondolatával is. E szép terve azonban csak halála után mintegy három évtizeddel később valósul meg, 1806-ban. Ignaz Kober és Focht Ferenc bécsi orgonakészítők jóvoltából. Utóbbi Pécssett telepedett le és gyümölcsözően gyakorolta mesteriségét egyházmegyénkben. (*Folytatjuk*)

A Pécsi Egyházmegye Millenniumi Himnusza

Szövegét írta: Bognár Attila plébános

Dallam: SzVU 280B

Évezred Te szent kezében
Istenünk és jó Atyánk,
Esdő kérés, hálaének
Szálljon Hozzád, égbe fel!
Krisztus, népünk szívét, lelkét
Formáld újjá, kérlelünk,
Ellenálljunk minden rossznak,
Védj meg minket, légy velünk!

Szentek ajkán hó ima zeng,
Mondja velük nemzetünk:
Forrjon egygyé égben s földön,
Glória néked, Istenünk!

Hű pátrónánk, Gyúdi Szent Szűz,
Századoknak útjain,
Szent Mór püspök bölcs hitével
Álljuk sorcsapásaink.
István, Margit, Szent Erzsébet,
Imre s László Szent Király,
Hogyha velünk esdekelnek
Hisszük: népünk talpra áll!

Szentek ajkán hó ima zeng,
Mondja velük nemzetünk:
Forrjon egygyé égben s földön,
Glória néked, Istenünk!

(Köszönet Tardy László karnagy úrnak és feleségének a prozódiai segítségért!)

Bukás

Schmidt Pál

Magyarországon általános és nagy a jólét, kormánya nagy-szerű lépéseivel kezdődik a XXI. század – szögezte le 2004 kora őszen miniszterelnöki bemutatkozásakor a parlamentben Gyurcsány Ferenc. *Ország-világgal tudatta, hogy „Magyarország: kirobbanó siker. Minket irigyel Németország, Franciaország, Olaszország és Spanyolország. Sikeres a magyar gazdaság, nőnek a jövedelmek.” Akkor még minden szép volt, azután 2005 novemberében megdöbbenve hallhattuk tőle, hogy súlyosak a gondjaink, szegénység fenyeget.*

Mindössze egyéves tevékenységének tehát ez volt a megvonható mérlege: az új uniós országok körében elfoglalt éllovas helyzetünkben a nyomor szélére sodródtunk. Hazánk költségvetése már a 2006-os választások előtt csőd közeli állapotba jutott. Valóban ez volt az ő „teljesítménye”, vagy van más magyarázat is erre a „sebes” zuhanásra? Van. A figyelmesek észrevehették, hogy kijelentéseinek nem kell különösebb jelentőséget tulajdonítani, hisz néhány napon belül mindent és mindennek az ellenkezőjét is elmondta. A hatásvadász színjátékkal előadott kommunikációs blöffjeit a szerialis sajtó segítőkészen tálalta. Mikrofonállványként álltak körülötte a közszolgálati s némely kereskedelmi tévé és rádió riporterei, s a kormányhű lapok munkatársai is alázattal körmölték mondatait. Így sok-sok alattvaló csak jó egy év múltán ébredt rá, hogy becsapták, akkor, amikor kitudódott az elhíresült öszödi beszéd. És mily szépen tudták még azt is becsomagolni az elfogult írástudók: ez a beszéd retorikai csúcsteljesítmény – írták. Pedig az igazság az, hogy „Fletó” eleve a hamis választási programban, a választók megtévesztésében, az adatok elhallgatásában, az ellenfél lejáratásában, rágalmasztásában látta a siker zálogát.

Mindennek persze megvoltak az

előzményei: a mai baloldaliakat politikai ösztönük vitathatatlanul a korábbi rendhez köti. Horn Gyula idején ez még jelentett némi tartalmi ország-lást is, de 2002-től, majd kiváltképp 2004 után kizárólag a valóság elfedése, a virtuális politizálás vált uralkodóvá, miközben a hatalom gyakorlása, feltételeinek megteremtése durvább formákat öltött, egyre hasonlatosabbá vált az 1989 előtti diktatúra módszereihez. Kitűnt, hogy a demokrácia önmagában nem csodaszor, az ezen alapuló alkotmány csak a közélet íratlan szabályai-val együtt képes féken tartani az uralkodást. A legutóbbi kormányfői időszak legsúlyosabb fejleménye, hogy a politikai gátlástalanság nem hagyott teret az íratlan szabályoknak. A kialakult szokás szerint mindent szabad volt, csak ne derüljön ki a disznóság. Nos, itt búj meg a kommunisták rendszerének restaurációja. 2002-ben még a régi vágású posztkommunisták, a reformkommunisták nyerték a választást. 2004-ben azonban már az újjavágású posztkommunisták ragadták magukhoz az irányítást. A Nyugat felé fordulva, a bűnök terhétől szabadulva tülekedtek az anyagi javak felé, s összeállva a liberálisokkal átvették azok gondolatvilágát. A szocializmus és a liberalizmus frigyében látták a korszerű baloldalt, melynek egyetlen feladata megnyerni a látszatok és értelmezések csatáját. Ezalatt kormányzás helyett gátlástalanul követték magánérdekeiket, és aprópénzzel tömték be a nép száját.

A hatalom vezére ennek az új baloldalnak a kitermelt prototípusa volt. Regnálása alatt visszafordult az idő kereké. Kezdetből rehabilitálni igyekezett a vörös csillagot, köszönetet mondott Putyinnak az 1945 tavaszi felszabadításért, majd kitűntetésre javasolta Marjait és Fekete Jánost. Csapatával kordonokat feszítettek ki a nép elé. A szólás- és vélemény szabadságot újra meg újra meg akarták nyirbálni, és a demokratikus intézményrendszerek ellen is nemegyszer nyíltan és durván

támadtak. Az Alkotmánybíróság és az államelnök sem úszta meg. A magas pulpitrusról a kormányfő rendre megígérte a jobboldal tönkretételét, a közéletből való eltüntetését. Az ellenzék vezetőjének azt mondta: „Fogja be a száját!” Politikai ellenfelei ellen hajtóvadászatot folytatott, s nyomást gyakorolt a rendőrségre és a belügyi szervekre. Nem csoda, hogy valósággal divatba jött – és megtorlatlan maradt – békés tüntetők és elégedetlenkedők elhurcolása, verése, megalázása vagy testi-mozgási motozása.

A társadalom neki nem tetsző részét Gyurcsány megtagadta, a vele egyet nem értőket kóbor kutyáknak nevezte, és telephelyre kívánta szállítani. A határon túli magyarokat nyíltan elárulta, és a másként gondolkodók csoportjait fasisztának, rasszistának, antiszemitanak, nacionalistának bélyegezte meg. Felajánlotta azt is: akinek nem tetszik itt, elmehet. Még múlt év decemberében is, ahelyett, hogy néhány tétova lépést tett volna a legyengített gazdaság megsegítésére, újabb frontokat nyitott. Az ellentábor lejáratására a konzervativizmus újjáéledésének búzós mocsaráról szónokolt. Érvelése szerint az alkotmánybírók voltak azok az osztályáruló bitangok, akik kiszabadították a palackból a konzervatív hordákat. A bíróságokat politikai részrehajlással, ellenzéke iránti elfogultsággal vádolta. Februárban aztán még egyszer közölte, újra össze kell húzni a nadrágszíjat. De hiszen lassan már nadrág sincs, amit tartson! Egy keményen ledolgozott élet után nem jut elég élelemre, nem telik gyógyszerre, a nagyothalló idősök nem tudják megvenni a több tízezer forintos hallókészüléket, a megromlott szeműek a szemüveget, és sok családnak nincs miből eltemetni a nagymamát. Ide jutottunk. Nem csoda, hogy a miniszterelnök már hosszú ideje testőrökkel körülvéve sem mert elvegyülni az emberek közé. És most eljött a bukás pillanata. Hazugságokkal, erkölcsi tartás híján, a nép ellenében csak ideig-óráig

lehet fennmaradni. Szertefoszlott a mítosz, melyet a lepénzelt közvélemény formálók a vezér köré felépítettek. A katasztrofális összeroppanásunkat jelző gazdasági mutatók a világ szeme előtt rajzolták át a gondosan megfestett képet.

A főszereplő a tragikomédia fináléjában sem hazudtolta meg önmagát. A hazánknek megítélt pénzkölcsön újabb részlete lehívásának feltételeit hetekig titkolták. A Magyar Közlöny április 2-i számában azonban napvilágra került a

fontos dokumentum. Ez ismerteti azt a kiegészítő megállapodást, melyben a pénzügyminiszter és a jegybankelnök több ponton átadja az Európai Unió vezetésének Magyarország írá-

nyításának jogát. Kétezer milliárd forint hitelért a Gyurcsány Ferenc által február 16-án a parlamentben még csak tervként bemutatott megszorításokon felül is kötelezettségeket kellett vállalnunk. Porhintés volt itthon a további színjáték, látványos ötletadás, társa-

„A március 11-én kelt egyezmény – lényegében diktátum – tudtunk nélkül rólunk rendelkezett.

dalmi egyeztetés, Brüsszelben időközben már mindent aláírás és pecsét szentesített. A március 11-én kelt egyezmény – lényegében diktátum – tudtunk nélkül rólunk rendelkezett. Ez állt a

kormányfő március 21-én bejelentett visszavonulásának hátterében, hiszen a február közepi tervén túlhaladt az idő. A gyorsan zajló események nyomán frissen elénk rakott sokkal fájdalmasabb vészforgatókönyv most Bajnai-csomagként vonul be történelmünkbe. Sajnos már csak illúzió bárki másnak ennél barátságosabb csomagjára várni, a válságkezelés idejére a nemzetközi szervezetek gyámság alá vettek bennünket, az ország függetlensége korlátok közé szorul.

Elnéztem a kurtára sikeredett pártkongresszus képeit, melynek végén a szocialista elit megilletődve énekelte az Internacionálét: „A győzelem napjai jönnek, rabságodnak vége már. A múltat végképp eltörölni, rabszolgahad, indulj velünk!... Semmik vagyunk, minden leszünk.” – Ki akar még velük tartani? •

Régi nóta, hírös nóta: munkát, kenyeret!

Takács Gábor

1981-ben világszerte nagy visszhangot keltett II. János Pál pápa **LABOREM EXERCENS** kezdet enciklikája. Méltán! A pápai irat az emberi munka kapcsán a modern társadalmak árnyoldalira világított rá. Az erősödő hatású gazdasági válság az enciklika témájául szolgáló munka és munkanélküliség tragikus kérdését újra felerősítette. Az ökonómista és materialista szemlélettel szemben, melyek az emberi munkának kizárólagosan a pénzesített-produktív jelentést tulajdonítottak, a pápa az emberi oldalát hangsúlyozta. Így írt a pápa: „Ez a következmény méltán arra indít minket, hogy elismerjük a munka objektív tartalmát megelőző nagyon értékes szubjektív jelentését. Ilyen szellemben fel fogva a dolgot és elismerve, hogy az ember által végzett különféle munkákban kisebb vagy nagyobb objektív

érték van, nyíltan hangsúlyozni akarjuk, hogy minden munkát aszerint kell értékelni, hogy ki ennek a munkának az alanya; azaz: a munka méltósága a munkát végző ember személyi méltóságának függvénye. S megfordítva: függetlenül a munkától, amelyet valaki végez, ha meg is van határozva a cél, amelyre a tevékenység irányul – ez olykor nagy figyelmet és erőfeszítést igényel –, e célnak önmagában nincs biztos és végső jelentése. Végelemzésben ugyanis a *munka célja*, bármilyen munkáé, amit az ember végez – legyen szó a legszolgáibb munkáról, vagy a közvélemény szerint legegységesebb, sőt a társadalom legalsó rétegéhez tartozó tevékenységről, – mindig maga az ember marad.” A pápa szavaiból egyértelműen kiviláglik, hogy a munkához való jog az emberi jog lényegi része. A munkanélküliség az emberi méltóság vagy elismertségének „csökkenését” jelenti a

társadalomban. Tekintettel a mai munkanélküliségi ráta nagyságára, bizony nem kis erőfeszítést igényel majd politikusainktól, ha polgárok méltóságát a munka területén is el szeretnék ismerni. A munkanélküliség aláassa az emberi önbecsülést, igazságtalan és jogtalan utakra kényszeríti a munkaadókat és munkavállalókat egyaránt, gerjeszti a feketegazdaságot, aláassa a közjót. Újra hangoztatni kell, hogy nem segélyekből, hanem a munkából gyarapodik az élet! A munkahelyek meglétének kérdése a politikai élet egyik hitelesítője. Csak az a parlament és kormány szolgál rá a polgárok tiszteletére, amely képes a polgárok méltóságát érintő kérdéseket hathatósan megoldani. Az állami vagyont is úgy kell szabályozni, hogy szükség esetén maga az állam legyen képes polgárait munkával ellátni. •

Katekétáknak

Beszámoló, ajánló, meghívó

BESZÁMOLÓ

Tiszta életre nevelés imakonferencia

2009. április 17-19. között zajlott a második alkalommal Magyarországon a tiszta életre nevelés konferencia. Beszámolót írni roppant hálátlan feladat, csak azért teszem, mert a konferenciáknak az a feladata, hogy a köztudatba emeljenek egy-egy témát, szóba hozzanak fontos, mégis elhanyagolt kérdéseket. Így indokolta Bíró László püspök a konferencia szervezését és feladatát.

Az előadások anyaga teljes egészében letölthető az alábbi oldalról:

<http://w3.oli.katolikus.hu/tisztasagra-nevelés/imakonferencia-2009>

AJÁNLO

GABRIELE KUBY:

A nemek forradalma

Az imakonferencián többször emlegetett könyvet szeretném az olvasó figyelmébe ajánlani. A könyv szerzője egy igazságkereső ember, akit mélyen megérintett II. János Pál pápa és XVI. Benedek pápa tanítása. A könyvében, a szociológus szemével igyekszik a pápák tanítását értelmezni és rávilágítani a társadalomban és a politikában tapasztalt elmentmondásokra és értékválságra.

A Kairosz kiadó jóvoltából könyv teljes terjedelmében a letölthető:

http://www.magyarKurir.hu/fajlok/hirek/25881/A_nemek_forradalma.pdf

TURBUCZ ERZSÉBET:

Játék és hitoktatás

A Református Pedagógiai Intézet kiadványa friss összegezést ad a katekézis során alkalmazható játékokról, a játék szerepéről és módszertanáról. Különös értéke, hogy röviden bemutatja a ma megvásárolható játékokat, ezzel nagy segítséget adva azoknak, akik szeretnének a sokszor drága játékokból vásárolni, de bizonytalanok, hogy mit is rejt a tetszetős csomagolás.

MEGHÍVÓ

Társasjátékok délutánja

2009. május 13.

Pécsi Püspöki Hittudományi Főiskola (2. emelet)

Ezen a délutánon hittanórán és táborokban használható társasjátékokat fogunk kipróbálni.

Mindenkit szeretettel várunk!

A játékok megvásárolhatóak és megrendelhetőek lesznek a helyszínen.

TISZTÁK, HŐSÖK, SZENTEK

Ha valaki meg szeretné ismerni a magyar nemzet hitét és kereszténységben gyökerező gondolkodását, nem találna megfelelőbb kalauzt eleink imádságainál. Szent Istvántól napjainkig egy évezrede száll a magyarok imája az Ég felé: dicsőítés, köszönet, hála, de legtöbbször könyörgés - könyörgés a tatárok, a törökök, majd a nyugat s később a kelet által ránk rakott láncok lehullásáért. Ez az imagyűjtemény nagyjaink szívének legbensőbb titkait tárja fel. Szent Imre ezer-éves fo-hászát, a törökök nyilai ellen imádkozó magyar katonaszavait, az ország sorsáért aggódó Bocskai István, Rákóczi Ferenc, Pázmány Péter gondolatait, vagy a trianoni döntést követően a püspöki kar könyörgését olvasva nyomon követhetjük ezeréves történelmünk minden örömét, bánatát, s az ősök szívébe pillantva, az ő szavaikat idézve ma is bizalommal fordulhatunk az Ég felé.

Kiadja: Szent István Társulat

2009. MÁJUS 23.

GYALOGOS
ZARÁNDOKLAT
MÁRIAGYŰDRE

Egyházmegyénk millenniumi évében hálaadó gyalogos zarándoklatot szervezünk

Indulás 8.00-kor

II. János Pál pápa útjáról
OFÉMA perkolái

Az út hossza: kb. 22 km
(Ötökben is lehet csatlakozni)

Szentmise 15.00-kor Máriagyűdön
Előtte gyónási lehetőség

Információ a plébániánál vagy 313-030; 3030-8066
www.pecs.egyhaszmag.hu

A cserkészmozgalom alapítójának hangja CD-n

Immár ötödik kiadásban jeleníti meg a pécsi 10. sz. P.Á.R. cserkészcsapat öt földrészen elterjedt dupla CD-jét, mely cserkészdalokat, indulókat (pl. a „*Fiúk fel a fejfel*” hat féle előadásban szólal meg) tartalmaz. De hallhatók a két lemezről – mintegy 105 perces időterjedelemben – a hazai cserkészlet első (1910-48), második (1948-88) és harmadik korszakának (1988-tól napjainkig) legismertebb dalai jeles előadásban, archív, amatőr és főként stúdió minőségű rögzítésekben. Megszólal még Teleki Pál főcserkész, Antall József kormányfő, Cserháti József pécsi megyéspüspök, Surján László professzor, országos cserkész elnök, valamint Sinkovits Imre és Bánffy György kiváló színművészek hangja is. Előbbi Sík Sándor monumentális költeményét, a Mogyeri hitvallást mondja el.

Am az új kiadás legfőbb szenciációja, hogy hallhatjuk a cserkészlet alapítójának, Robert Baden-Powellnek (*Bi-Pi*) egy, a '30-as években rögzített üzenetét a világ cserkészeihez.

A díszes kiállítású kiadvány iránt az esti órákban lehet érdeklődni a 72/317-322-es telefonszámon. •

Ivasivka Mátyás

A Keresztény Édesanyák Szent Mónika Közössége

május 30-án területi találkozót szervez Máriagyúdra, melyre szeretettel meghívja tagjait és az érdeklődőket. Kezds 9.00-kor. Jelentkezni és érdeklődni lehet: Schwábné Molnár Beatrixnál.
Telefon: 06-30-9579-777

Szagrális fotókiállítás a Szent Rókus kápolnában

Mohács egyik legrégebbi egyházi építészeti emléke, a Szent Rókus tiszteletére épített kápolna. A kápolna hosszú évek óta használaton kívül, belső berendezés nélkül, üresen áll.

Egyházmegyénk alapításnak 1000 éves évfordulójának tiszteletére és a vizuális kultúránk nemesítése érdekében *Darnai József Ágoston* mohácsi káplán és *Szökőcs Béla* kiadványszerkesztő elhatározták egy mohácsi fotópályázat meghirdetését, melynek első témája: Mohács katolikus templomai.

A szervezők minden évben két kiállítást terveznek, természetesen és kizárólag szagrális témában. •

Szepessy díj a mohácsi gimnáziumban

A Mohács Külvárosi Egyházközség Darnai József Ágoston káplán kezdeményezésére a pécsi egyházmegye fennállásának 1000 éves évfordulója alkalmából Szepessy Ignác pécsi püspök emlékezetére és tiszteletére díjat alapított a mohácsi Kisfaludy Károly Gimnáziumban.

A díjat minden évben az a végzős tanuló kaphatja a tantestület döntése alapján, aki tanulmányai teljes ideje alatt kitűnt példamutató magatartásával, kiváló szorgalmával és a magyar anyanyelv szeretetével.

A díjazott egy, a Szepessy püspököt ábrázoló Trischler Ferenc szobrászművész által alkotott emléklapetet, egy díszoklevelet kap és pénzjutalomban részesül.

A díjat első ízben az iskola ballagási ünnepségén adták át, *május 2-án*. Mindezek mellett a Külvárosi Egy-

Szent Flórián emléknapi volt Mohácson

Május 4-én Szent Flórián emléknapiján ünnepi szentmise keretében adta vissza a Mohács Külvárosi Egyházközség a Mohácsi Tűzoltóságnak a II. világháború idején a Külvárosi Plébániára mentett zászlaját.

A szentmisét és az átadást követően a résztvevők a mohácsi püspöki templom mellett álló Szent Flórián szoborhoz vonultak, ahol a régi funkcióját visszanyerő lobogó megáldására került sor. A Flórián napi szentmise tűzoltókkal történő ünnepléséből hagyományt szeretnének teremteni annál is inkább, mert a Mohácsi Tűzoltóság a jövő évben ünnepli fennállásának 135. évfordulóját. •

házközség elhatározta egy nagyhírű főpapot ábrázoló, szintén Trischler Ferenc szobrászművész által meg-

álmodott bronz mellszobor megalkotását a mohácsi Szepessy térre, a püspöki templom mellett.

A szobrot az egyházközség közadakozásból szeretné megvalósítani.

Aki szívesen hozzájárulna ehhez a kezdeményezéshez, az alábbi számlaszámon teheti meg:

50400151-11084567

Információ kérhető Darnai József Ágoston káplántól: **30/440-5430**

1000 éves a pécsi egyházmegye

PROGRAMOK

Május

- 9. OrgonaPont koncert - Pécs, Bazilika
- 12. Népszerűsítő előadás:
Sümegi József: Búcsújárás és zarándoklat
a pécsi egyházmegyében - Pécs, Dómmúzeum
- 20. 1000 esztendő pécsi püspökei - Pécs, Klimo Könyvtár
- 23. Egyházmegyei gyalogos zarándoklat Máriagyúdre
- 26. Papi zarándoknap - Máriagyúd
- 29. Egyháztörténeti konferencia - Gyulafehérvár
- 30. Grazi Dóm Kórusa énekel - Pécs, Pius templom
- 31. Grazi Dóm Kórusa énekel:
Haydn: Teremtés című oratóriuma - Pécs, Bazilika

Információ: Egyházmegyei Sajtóiroda

Telefon: 72/513-030 E-mail: sajtoiroda@ordinariat.hu